

Avsnitt 85 Digitaliseringsstrategi i Sörmland – transkribering

Intro

Välfärdsteknik och digitala stöd är ju egentligen till för att bevara integritet och självständighet. Att jag inte ska vara beroende av andra.

Poddmusik

Lena Stenbrink

Hej och välkommen till FoU- podden. Det här avsnittet ska handla om en digitaliseringsstrategi som togs fram och godkändes i början på sommaren. Jag som gör podden heter Lena Stenbrink och är kommunikatör på FoU i Sörmland. Och med i det här avsnittet är Johanna Bandmann, Katarina Forsberg och Carl Schultz.

Vi börjar med att ni får presentera er lite noggrannare och berätta varför just ni är med och pratar om det här.

Johanna Bandmann

Ja hej, jag heter Johanna Bandmann. Jag jobbar i Strängnäs kommun på socialkontoret där, som verksamhetsutvecklare med fokus på digitalisering. Och jag har varit med som deltagare i framtagningen av den här gemensamma strategin. Ja, som en representant ifrån kommunalt håll.

Katarina Forsberg

Hej, jag heter Katarina Forsberg. Jag arbetar som är e-hälsostrateg på utvecklingsenheten i Region Sörmland och jag har också varit med som deltagare i framtagandet av den gemensamma strategin, utifrån ett regionalt perspektiv.

Carl Schultz

Och jag heter Carl Schultz och jobbar som utvecklingsledare med fokus på digitalisering på Läns-gemensamt regionalt stöd och jobbar framför allt då med samverkansprojekt som rör digitalisering där en eller flera huvudmän, i regionen, kommuner eller Region Sörmland samverkar för att jobba med digitalisering och digital transformation. Och som sådan så har jag också då projektlett det här uppdraget för att ta fram en digitaliseringsstrategi för region Sörmland.

Lena Stenbrink

Och själva huvudämnet i den här podden är ju då just strategin, men jag tänkte om vi börjar med att ni får berätta vad egentligen digitalisering är.

För man hör ju så många ord, till exempel e hälsa och ... ja alla de här olika termerna, så kan ni förklara?

Johanna

Ja digitalisering är ju ett modeord som används på många områden, men det handlar ju om verksamhetsutveckling med stöd av teknik.

Men jag skulle också vilja lägga till att det finns ingen teknik som ensamt räddar oss utan det handlar om att ställa om våra arbetssätt och våra sätt att tänka hur vi levererar offentliga tjänster helt enkelt. Så med hjälp och stöd av teknik så kan vi räcka till till flera helt enkelt. Men digitalisering i sig är ju inte liksom självändamålet, utan nya arbetssätt med stöd av teknik.

Carl

Jag vill bara betona det Johanna säger här kring verksamhetsutveckling, för jag tror att många kanske tänker sig digitalisering, är att man plockar in teknik i befintliga arbetssätt och för att stötta befintliga

arbetsätt och kanske effektivisera befintliga arbetsätt. Och det är så mycket av digitaliseringen har gått till hittills. Men om man då pratar digitalisering, eller kanske digital transformation har åtminstone varit ett sådant där uttryck som man har jobbat med under några år nu för att kanske särskilja att det inte handlar om att jobba med enligt traditionella metoder med hjälp av ny teknik, utan precis som Johanna säger så handlar det här i första hand om verksamhetsutveckling, att vi måste jobba på nya sätt med stöd av ny teknik för att uppnå de vinster som man kan få tillstånd med hjälp av digitalisering.

Katarina

Ja, men nu jag kan ju egentligen bara instämma. Och jag arbetar ju med ehälsa i regionen och det är ju lätt att hamna i de här begreppsdefinitionerna kring vad det är, men det är också viktigt att landa i att vi har en gemensam syn kring vad vi pratar om när vi pratar om digitalisering. Och om man ser till Socialstyrelsens definition utav ehälsa, så säger de just det här att det handlar om verktyg för att bidra till verksamhetsutveckling. Så jag instämmer i både det Carl och Johanna säger om att digitalisering är inget självändamål i sig utan en metod för verksamhetsutveckling.

Carl

Och sen är det ju de här uttrycken också, precis som du, säger Katarina. De är inte självklara, de definieras lite på olika sätt och är också överlappande med varandra. Så ehälsa i din värld kanske är digitalisering i min och så vidare.

Lena

Vad kommer det sig att digitalisering är så viktig nu då? Vad behövs det för?

Carl

Ja dels så har vi ju den kanske stora drivkraften som har varit de senaste åren. Det är att vi pratar om det här, åtminstone inom äldreomsorg, så har vi ju den här demografiska utmaningen som man har pratat om kanske ja, åtminstone 10 år nu, där vi ser att det kommer en puckel i antalet äldre äldre kan vi säga då, som ökar kraftigt medans antalet yngre i arbetsför ålder inte ökar i alls lika hög utsträckning.

Johanna

Jag tänker på SKR:s hemsida kan man se där att vi kommer vara färre helt enkelt kanske 75 % av befintlig styrka som ska räcka till till betydligt flera och framför allt äldre då. Men det är ju flera i samhället också, alltså vårdtyngd som ökar i och med att vi blir äldre, men också sociala utmaningar som gör att fler behöver kommunala tjänster och insatser.

Så att om man tänker att varje medarbetare ska räcka till om man har 10 stycken idag så ska man ha 13 i morgon och kanske med färre resurser. Det betyder att vi behöver börja arbeta på nya sätt, dels genom att leverera tillsammans, att vi har ett offentligt ansvar. Men vem som gör vad kanske kommer att variera över tid och dessutom att en person ska räcka till till flera brukare, patienter, medborgare invånare, så vi måste öka självständigheten. Vi måste korta ner administrativ tid för att verkligen räcka till till fler människor. Men som jag förstått så är det 1,6 miljoner som faktiskt riskerar att inte få sina rättigheter tillgodosedda om vi inte gör någonting så att det är ju väldigt angeläget att digitalisera våra verksamheter.

Katarina

Och jag skulle också vilja lägga till att om vi kollar det utifrån en hälso- och sjukvårdsutskontext, men också vård och omsorg så har vi ett samhälle som drivs utav en digital utveckling i ganska hög fart. Så jag skulle nog nästan våga säga att vi måste ta det ansvaret att faktiskt nyttja digitaliseringen för att anpassa oss efter de behov som finns, men också för att förebygga utanförskapet och för att

effektivisera och förbättra våra processer. Om vi nu ska räcka till, till de krav och behov som finns ute i samhället.

0:7:43.500 --> 0:8:13.350

Lena Stenbrink

Man kan ju dra en sån där i och för sig lite förenklad parallell då med hur bankväsendet digitaliserades för 20–30 år sedan där man som bankkund idag tar för givet att man får sina behov tillgodosedda 24 timmar om dygnet oavsett var man befinner sig. Det är väl då inte kanske möjligt eller ens önskvärt inom vård och omsorg. Men det jag tror att vi måste börja tänka åt det hållet, att det handlar ju inte bara om att kunna utföra de vård och omsorg vi har idag, utan också kan utveckla vård och omsorg efter de behov som medborgarna och de krav som medborgarna kan ställa på ett digitaliserat samhälle. Sen skulle jag bara vilja tillägga då utifrån den här diskussionen kring den demografiska utmaningen att klara av framtidens vård och omsorg. Även om vi hade oändligt med resurser så skulle det inte vara möjligt att tillgodose dem med antal människor som är i arbetsför ålder. Alltså kompetensen räcker inte till, även om vi kunde anställa alla gymnasieungdomar till bara vård och omsorg. Så skulle vi ändå behöva tänka på ett nytt sätt för att tillgodose de behov som medborgarna har. Och då ska vi också betänka att vi har en framtida arbetssituation där vi konkurrerar också med, kring de här personerna i arbetsför ålder, med industrin, som också kommer ha ett väldigt stort behov av kompetens i framtiden.

Så det här man hör ibland, kanske från politiskt håll, att vi måste ha fler händer och fötter ute i vård och omsorg. Det kanske vi skulle behöva, men det är inte möjligt att klara av det uppdraget utan vi måste jobba på nya och mer effektiva sätt och frigöra resurser i vård och omsorg till där de verkligen mest behövs. Och då kan digitaliseringen vara ett verktyg där.

0:9:37.340 --> 0:10:7.910

Katarina

Ja, men jag tror också att vi pratar ju mycket om ja, men nära vård att vi ska arbeta mer personcentrerat och göra våra invånare och patienter mer delaktiga i både hälso- och sjukvården och vård och omsorgen och med hjälp utav digitaliseringen så kan vi också ge dem mer information genom informationsdelning. Så jag tror att digitaliseringen verkligen är en bidragande faktor till att vara invånare och medborgare och patienter och anhöriga kan bli mer ja, men delaktiga utifrån att vi faktiskt kan dela med oss utav den informationen som vi besitter från offentlig sektor.

Johanna

Jag tänkte bara ge ett exempel på hur man kan tänka på det här med samleveranser och sådana saker och personcentrerat. Jag brukar ta exempel om jag ska köpa en ny diskmaskin så kan jag via min smartphone ... Jag kan göra en undersökning, titta vad det finns för funktioner, priser och så vidare. Jag kan beställa och betala. Jag får maskinen hemkörd, installerad och dessutom den gamla bortkörd. Och det här är ju flera olika leverantörer, det betaltjänster, det är tillverkare, det är grossister och företag som liksom transporterar och dessutom ja, en montör helt enkelt. De har ju hittat en effektiv leverans som för mig som kund går extremt snabbt och enkelt att få tillgodosedd det är korta ledtider och jag behöver inte bry mig.

Vi behöver ju titta på, hur har man lyckats med den här typen av samleveranser och hur kan vi, alltså kommuner och Region och andra statliga myndigheter. Hur kan vi effektivare möta upp det här ökade behovet helt enkelt?

Lena

Om vi ska då gå tillbaka till det strategin som ni har tagit fram. Vad är syftet med den egentligen?

Carl

Ja alltså ett syfte är ju och kanske det viktigaste, det är ju att lägga en gemensam grund för digitaliseringen i länet, att hitta en gemensam inriktning för digitaliseringsarbetet. Det här digitaliseringsarbetet och den här verksamheten omställning vi har pratat om nu. Det är ju någonting som är ganska komplext ändå och något som kan vara svårt att genomföra för en enskild kommun, till exempel. I ökande utsträckning så sker ju uppdragen som vi utför gentemot medborgarna i samverkan mellan flera olika huvudmän, det kan vara region och kommun tillsammans, eller man kanske också samverkar flera kommuner kring att ge en specifik service. Och då behöver vi också ha en gemensam strategi för digitaliseringen i länet. Även om varje huvudman också naturligtvis måste genomföra ett eget arbete.

Så syftet med strategin är framför allt att lägga en gemensam grund för digitaliseringsarbetet i samverkansprojekt. Sedan kan det också vara en naturligtvis då en vägledning för när man tar fram digitaliseringsstrategin hos respektive huvudman.

Johanna

Ja för oss i Strängnäs, nu har ju jag haft förmånen att få vara med, men det här är ju ett dokument som vi ser liksom lierar både med den kravställning vi har nationellt ifrån, men också att bryta ner det här i vår handlingsplan för kommande utvecklingsprojekt, så hela vår portfölj tar ju styrning av det här och de länsgemensamma projekt som ska implementeras nu de närmsta åren och då är det ju både Cosmic Link till exempel och Gemensamt verksamhetssystem och så vidare. Och det här handlar ju om att balansera vår lokala utveckling med både regional och nationell styrning så att det här är ju liksom ett hjälpmedel för oss hur vi ska tänka och hur vi ska lägga upp liksom de lokala planerna, precis som Carl säger.

Katarina

Och jag kan egentligen också bara instämma i det att det blir ju som en kompass egentligen för vad det är vi har för gemensamma nämnare egentligen mellan kommuner och regioner i länet, Sörmland. Och vi har ju mycket nationella initiativ där vi behöver hjälpas åt över huvudmannen, gränserna. Vi vet att infrastrukturen blir alltmer viktig för oss för att dela information, så det blir verkligen ett bra redskap i att kunna hitta de här gemensamma nämnarna för att ta oss framåt, kanske i lite snabbare takt också tänker jag mig.

Lena

Och ni som har tagit fram den här nu. Ni är representanter både från kommuner och Region, Länsgemensamt regionalt stöd, FoU i Sörmland, Anna Åkerberg från oss, eller härifrån, har ju varit med också, är det fler personer som har varit med?

Carl

Alltså det här arbetet inleddes ju för, det blir snart 2 år sedan, va? Och då hade vi en väldigt stor grupp med representanter från samtliga kommuner och i flera fall, så ett par representanter från varje kommun och från regionen, så det blev en väldigt stor grupp människor som arbetade med här och vi kom fram till ganska snabbt. Det kunde man kanske tänkt från början, att det här var lite för stor grupp för att komma i gång med arbetet. Vii satt i naturligtvis digitala möten tillsammans och försökte hitta någon slags gemensam grund och det tog tid. Så efter ett antal möten så kom vi på att vi måste skala ner det här så vi har en mindre, men mer effektiv arbetsgrupp som jobbar fram förslag och sen så använder vi den större gruppen som referensgrupp för de här förslagen då som får tycka till. Så det var så vi arbetade fram den här strategin och då har vi varit precis den här gruppen som du nämnde plus då Mikael Olander från Katrineholms kommun, så vi har haft representation både från

kommun, från Region och från oss på Läns gemensamt regionalt stöd och Anna Åkerberg då från FoU i Sörmland.

Katarina

Ja, vi har ju också inhämtat underlag utifrån olika workshops tillsammans med kommun- och Regionrepresentanten för att både få, ja men lite det här örat mot rälser-känslan av vad är det som pågår? Vad som ligger i pipeline från respektive huvudman och kunna kondensera det tillsammans med de faktiska kraven vi har på oss från nationellt håll och där vi faktiskt har ställt oss bakom vissa regionala men också nationella beslut egentligen som vi bör efterleva.

Carl

Och sen blir det ju också så när man har i olika omgångar referensgrupper i olika sammanhang eller man bollar det här mot olika personer, så får man in också väldigt olika kommentarer och det är ju som vanligt då när man jobbar med den här typen av styrdokument att det finns många olika åsikter kring, och en strategi är ju ett slags styrdokument som ligger på en ganska visionär nivå och det där är ju en svår balans också så att det inte blir för abstrakt strategin för då är det ju inte av något värde, då blir det mer av en vision och man vet inte riktigt om man ska plocka ner det på en konkret nivå. Vad ska vi använda det här till? Hur ska vi jobba med digitaliseringsarbetet? Det går inte om det blir för abstrakt. Å andra sidan så vill vi inte ha det för konkret heller. För då är det ingen strategi längre utan då man är inne på någon slags handlingsplan och det var vi delvis också, så det har funnits lite olika viljor kring hur man ska balansera vilken abstraktionsnivå man ska ligga på, vilken konkretionsnivå vi ska ligga på. Och vi har försökt hitta någon slags medelväg som ska fungera.

Sen måste vi naturligtvis jobba vidare utifrån strategin för att hjälpa till att man ska nå till den här konkretionsnivån så att inte det här blir någon slags visionärt dokument som bara ligger på en hylla och sen som inte kommer till användning utan att det faktiskt känns att man har nytta av det här arbetet.

Lena

Så när respektive huvudman ska sedan konkretisera och kanske göra en handlingsplan utifrån det här, då kommer ni finnas som stöd då?

Carl

Ja riktigt hur det ska gå till är inte bestämt, men vi har ett uppdrag från beredningsgrupp digitalisering, som då är den grupp som jobbar med digitaliseringsfrågor i samverkan i länet.

Och där har vi sagt att jag ska åka ut till varje huvudman till kommunerna och till Regionen under hösten och prata med dem på plats kring hur de ser på strategin och hur de skulle kunna arbeta med strategidokumentet för att ta fram sina handlingsplaner och likadant tillbaka att de också kan ge respons på; Vad är de prioriterade projekt eller områden som vi skulle behöva jobba med tillsammans i länet? För det har också varit en sån där kuggfråga kan man säga då, det dyker upp olika enskilda initiativ. Någon brinner för någonting väldigt mycket. Det kanske tas upp till länsstyrgruppen och så fattar man ett beslut om att det här digitaliseringsinitiativ ska vi driva, vilket är jättebra. Men det finns väldigt mycket som man skulle behöva jobba med och man skulle behöva göra någon form av prioriteringsordning bland de här projekten eller initiativen och då kan strategin vara till hjälp där och också de här dialogerna vi ska ha med respektive huvudman. Där man då kan komma med förslag på vad man själv tycker är viktigt att vi ska driva gemensamt då.

Lena

Så man skulle kunna säga att de som ska läsa strategin, det är ganska högt upp i ledningsgruppen. Det är inte varje medarbetare eller hur är det tänkt med den?

Carl

Ja kanske inte varje medarbetare, men jag hoppas inte den stannar på *bara* ledningsnivå, även om jag hoppas att ledningen läser strategin så jag kan tänka mig att ja men, som Johanna här till exempel på verksamhetsutvecklingsnivå så är det en högst relevant för att komma vidare.

Johanna

Precis, jag tycker det du säger är jätteviktigt Carl för att strategin blir en dammsamlare om den inte används och efterlevs och jag tyckte det var tydligt i början också av projektet att alla kommunerna sa: Men vi måste koppla en handlingsplan till det här! Och i ena sidan skulle den finnas med i strategin eller läggas utanför. Men jag tror att det har kommit fram till ett klokt beslut att det är en strategi som vi kopplar handlingsplanerna till.

Och precis som jag berättade; här i Strängnäs, nu har vi ju tagit ett beslut kring hela socialkontorets portfölj som tar sikte mot den här strategin för att vi ska hänga med de läns gemensamma projekten, men också balansera det med liksom lokala och utvecklingsbehov. Och här blir det ju jätteviktigt då framför allt, ja men en jag tänker, länsstygruppen när vi kanske de som tar de här besluten om när projekten ska drivas och så vidare och då är det viktigt att våra chefer och ledare har underlaget.

Hur ser det ut för mig lokalt. När i tiden har vi resurser att avsätta och så vidare, för att de ska ju kunna mäta och följa upp att vi når den här visionen och målen, så att vi måste ju kunna göra en tydlig och mätbar förflyttning i den här resan.

Katarina

Ja, men jag tror också att det kan vara viktigt att, nyttja det här som ett underlag för att kunna styra rätt och planera sin löpande verksamhet och projekt. Och ofta så behöver vi ju takta mellan de olika huvudmännen för att uppnå de effektmålen vi vill ha och den faktiska nyttan med att implementera nya verktyg med hjälp utav digitalisering och då är det ju viktigt att man har kännedom om den här strategin på olika nivåer inte bara på ledningshåll, utan faktiskt dom som kanske driver projekt i organisationerna också. Så det är nog viktigt att vi har kunskap om den på olika nivåer.

Lena

I den här digitaliseringsstrategin så finns det ju ett antal fokusområden. Kan ni berätta lite om dem?

Carl

Ja de här fokusområdena då de är ju till för att sätta belysning på viktiga områden som man behöver fokusera på i den här digitala omställningen. Och det är inte bara teknikfrågor, även om infrastruktur då finns med som ett fokusområde där det naturligtvis är viktigt att ha den här tekniska plattformen på plats. Att alla ska ha exempelvis då tillgång till en god uppkoppling, annars kommer det här inte fungera, men också naturligtvis organisation internt att det måste finnas en organisation som kan handha den här nya tekniken. Så det är ett av de här fokusområdena. Sen har vi ledning, vi har innovation, vi har kompetens och trygghet. Det är de fokusområdena som på något sätt övergripande utgör digitaliseringsstrategins inriktning och det är också de fokusområdena i princip som också finns på nationellt plan. Så vi har ju valt att titta naturligtvis då på de strategier som finns nationellt, men också liknande strategier för andra regioner och länsdelar.

Johanna

Ja och här i Sörmland finns det ju en strategi också för infrastrukturen och det är ju ett beroende som vi har. Men som Carl säger den här omvärldsspaning som sagt är gjord som underlag också för den framtagna strategin är ju en grund till att vi faktiskt ska klara vår målsättning också att räckta till till fler.

Carl

Och ett annat fokusområde är ledning och där är ju, även om vi har pratat om det, att strategin är inte bara till för ledningen, så har vi ju sett att inte bara ha med ledningen utan också ledningen i respektive organisation tar ansvar och tar ledning i de här frågorna är jätteviktigt, för man kan inte överlåta det på verksamhetsutvecklare, exempelvis, att sköta det här utan det måste drivas framåt av chefer av ledning i respektive organisation för att det ska hända saker annars är det lätt att man går bort sig i dom här frågorna.

Johanna

Ja, jag tycker också det är så att jag brukar säga att vi ska springa och vi ska springa fort. Men vi springer bara på beslut så att, att någon pekar ut riktningen hit ska vi och så här ska det se ut när vi är transformerade. Det är det som kommer att leda oss till framgång, utan mål och riktning så spelar det ingen roll vad vi gör. Det är ungefär som att dan sa på fel båt.

Katarina

Ja, men det är ju en helt avgörande framgångsfaktor, men jag tänker också ett annat område som vi lyfter upp handlar ju om kompetens och det behöver vi också klä vår ledning med, att dem ska kunna få förståelse. För vad är det här för frågor? Men pratar om digitalisering? Vi har varit inne på definitionsbegreppet, de måste kunna tillgängliggöra sig en baskompetens och den kompetensen måste ju finnas även i verksamheterna på olika nivåer, så kompetens tror jag också som vi lyfter i strategin är en avgörande faktor för att vi ska komma framåt.

Carl

Också, vilket jag kan uppleva, i vissa sammanhang är det problem framför allt ut verksamheten att man inte har tid till den här kompetensutvecklingen och då är vi tillbaka till ledningsnivån egentligen att det är deras uppgift att faktiskt se till att man får tid till den här kompetensutvecklingen som kommer att krävas. För verksamhetsutveckling det är någonting som kräver en insats också. Det är inget som sker av sig själv utan alla måste vara med och hjälpa till och alla måste ha tid för det. Att genomföra den här förändringen.

Johanna

Ja nu är vi inne lite grann på innovationsfrågor. Varför digitaliseringen är viktig och så där, men också innovationen är ju att vi faktiskt måste ställa om hela vårt sätt att tänka och hur vi levererar, som vi pratar om. Men allting börjar i ledningen så kompetensen och veta hur man pekar ut riktningen, hur vi målsätter och hur vi mäter att vi når den här förändringen. Men kompetensen kanske ligger i att ja, men hur ser vi ut när vi har transformerade? Hur är det att vara medborgare eller invånare i Sörmland när vi har gjort den här digitala transformationen? Hur är det att leva och bo och verka här då? Så så jag tror liksom både, ja kompetensen att driva de här förändringarna, alltså innovationen. Vi behöver ju alliera oss med andra på helt nya sätt också så att det sitter ihop alla de här fokusområdena klarar sig inte utan varandra, utan det finns någonting som håller ihop det här, men de är beroende av varandra.

Katarina

Och lite det kittet som håller ihop dem. Egentligen blir det här T:et på slutet i LIKT, det vill säga tryggheten att vi skapar en trygghet där man kan lite på våra digitala system där användaren oavsett om den finns internt i våra organisationer eller som användare ute i samhället som invånare eller patient eller anhängig också känner den här tryggheten till de digitala verktyg som vi erbjuder.

Carl

Ja och jag tänker också att det här är på något sätt kärnan i det vi gör för om vi ska lyckas och det känner väl alla till som har varit med i någon form av förändringsarbete och kanske inte minst när det

handlar om digitalisering. Att om det inte görs på rätt sätt där man har med sig medarbetarna där medarbetarna förstår varför man gör den här förändringen, då blir det inte lätt. Och jag har varit med om så många gånger att man har suttit ute i verksamheterna när man kommer som projektledare. Man tycker att det här är det är ett otroligt viktigt projekt. Nu måste vi jobba med det här. Och man tänker att alla kommer att förstå det här och alla kommer vara med på tåget så att säga. Men så har man ett motstånd eftersom man som medarbetare varit utsatt, inom citationstecken, för de här digitaliseringsprojekten tidigare, som kanske inte har haft den här tydliga styrningen, där man inte har riktigt haft koll på vilken kompetens som behövs och där digitaliseringsarbetet går trögt. Man kanske genomför en pilot som inte leder någon vart. Man har lagt ner en massa arbete som inte hör till ens kärnuppdrag och så leder det inte till någon förbättring, som man ser som enskild medarbetare. Och då är det klart att då är inte förutsättningar särskilt bra när man ska genomföra en förändring nästa gång.

Johanna

Ja i den här tiden som vi har haft nu med pandemi och dessutom drivit på utvecklingsarbetet när det gäller digitalisering, precis som Carl nämnde här med olika pilotprojekt och så där, så finns det en förändringsmättnad hos våra organisationer och ta stöd och hjälp av den här strategin är att känna sig trygg i den här förändringen. Det handlar ju om att öka liksom styr. och ledningsförmågan i en väldigt föränderlig värld. Så man ska ju kunna ta emot dom här förändringarna för att vi ska få den nytta och den effekt som initiativen avser.

Katarina

Trygghet och tillit handlar ju också om att våra system ska kunna, att man ska känna en trygghet och tillit till systemen egentligen 24-7 så att man kan nyttja de här, oavsett var jag är, oberoende av plats, oberoende utav tid och våga lita på de här systemen skulle jag säga, bör vara en trygghet både för verksamheten och för våra användare ute i samhället. För det gör också att vi vågar använda verktygen.

Johanna

Säkerhet och robusthet helt enkelt.

Katarina

Ja, men precis för om du, det är lite som att stå på tågstationen och aldrig veta när tåget kommer. Tar du verkligen tåget nästa gång eller använder du något annat färdmedel? Och samma sak blir det ju här att om du inte riktigt vågar lita på de digitala systemen så kanske du föredrar det där fysiska mötet eller telefonen.

Johanna

Ja precis, och jag tänker också att vi kommer samla data. Den måste vara tillförlitlig och tillgänglig för rätt roll i organisationen för att man ska få den här personcentrerade insatsen. Det är ju inte bara vård utan det är omsorg och andra utbud som i alla fall från kommunal nivå då.

Carl

Jag tänker ett sådant här begrepp som vi tar upp i strategin, apropå det så Katarina, det är ju det här med digitalt först. Om man bara hör digitalt först, så kan det låta lite avskräckande kanske, särskilt om man inte riktigt är med på den här förändringen att genomföra en digital transformation, men det det handlar om är ju framför allt att man, för att uppnå de här vinsterna man ska försöka få till, inte bara ekonomiskt utan också resursmässigt att få ihop överhuvudtaget vård och omsorg med de resurser vi har med de personer, de händer och fötter vi har, så måste vi få volym på det här arbetet. Det kan inte vara så att vi har ...

Ja, men om man tar bara som ett exempel läkemedelsautomater med läkemedels utdelare automatiskt som står ute hos enskilda brukare, så kan det inte vara så att kanske 10 % har de här läkemedelsautomaterna för då får man ingen vinst av det, man måste fortfarande ha en organisation där undersköterskor åker ut och delar ut medicin till exempel, så då blir det fortfarande en väldigt massa resande och man har fortfarande kostnad för läkemedelsautomaten. Men om man får till att kanske 80 % av brukarna har läkemedels automater eller kanske 50? Jag vet inte, men det får man ju räkna på. Men att man får till ett breddinförande så att säga, då kan man börja räkna hem vinster på allvar. För det blir en exponentiell kurva i effekthemtagning, kan man säga då. Då får vi till den här vinsten som vi behöver för att kunna genomföra vårt uppdrag. Då kan vi frigöra resurser. Då kan de här undersköterskorna användas till där deras kompetens verkligen behövs, istället för att ägnas åt resande och att dela ut läkemedel.

Johanna

Nu tycker jag du är inne på de här spännande processerna med vad är nyttan med digitaliseringen? Vi kommer ju inte kunna effektivisera genom att bli färre personal som det har varit tidigare om åren, utan det handlar om att bromsa utvecklingen av rekryteringsbehov och bromsa kostnadsutvecklingen. Så egentligen handlar det om att göra de här jämförelserna om vi inte har den här välfärdstekniken, vad kostar det då? Och jämföra med att, för teknik kostar, och man måste satsa mycket mera på det här. Och här har vi andra ... Vi pratade tidigare om andra liksom inlåsnings effekter som budgetprocessen till exempel, hur ska man finansiera det här och lite grann att vi behöver våga göra mer långsiktiga strategier och förändringar att inte styras av det kortsiktigt och vi måste se på sikt vad som händer.

Och som Carl har varit inne på den demografiska utvecklingen då att det inte finns personer att rekrytera. Det är större brist på människor än vad det är på pengar, så att satsa pengarna på rätt område för att verkligen säkerställa nyttan.

Katarina

Och kanske också se det som en investering snarare än en kostnad på kort sikt. Det blir ju som en investering på lång sikt i stället för de här nyttoeffekterna tar ju tid att hämta hem. Vi vet ju att förändrade arbetssätt och förändrade beteenden tar tid, så det går inte att räkna hem över en natt utan man behöver se det över kanske år emellanåt.

Carl

Samtidigt som det finns en del som lågt hängande frukter där vi vet att det faktiskt funkar. Det är bara införa och vi vet att vi har vinst att hämta in från år ett. Så om man åtminstone börja där, va?

Lena

Kan man få ett konkret exempel på en lågt hängande frukt?

Carl

Ja, alltså eftersom jag jobbar med det nu i mitt andra uppdrag på SKR som jag har tillfälligt, så läkemedelsautomater är ju en sån sak där man vet att om det är rätt infört så fungerar det. Det är en ganska enkel process att införa och man spar personalresurser som kan användas till mycket bättre saker. Ett annat sådant exempel är ju att genomföra nattinsyn av brukare i deras hem via någon form av digital lösning istället för att man ska åka hem 2, 3 kanske 4 gånger per natt och kontrollera en brukare att han eller hon mår bra va? Där finns det också väldigt stora resurser att spara.

Och sen finns det naturligtvis frågor då kring integritet och så vidare som man måste hantera. Men precis som Johanna säger så är det ju viktigt att jämföra med; Hur har vi jobbat tidigare? Är det mindre integritetskränkande att några personer, kanske olika personer också ska komma in i mitt

hem varje natt och titta på mig, än att man har en kamera där man går in några sekunder vid varje tillfälle.

Jag tycker ofta det perspektivet glöms bort när man pratar om digitalisering och de problem som finns med digitalisering, så måste man väga det mot våra traditionella arbetssätt och vilka problem som har funnits där.

Johanna

Ja precis. Jag håller med dig karl, för att dagens teknik med monitorering tar också hänsyn till just integriteten. Man har kanske värmekamera istället så man ser att det finns en person där, men man kan inte riktigt identifiera. Och också sensorer som mäter av rörelser och så vidare så att det går inte ett larm förrän rörelserna avviker från det som man har som vanliga mönster, till exempel om man är inne på toaletten alldeles för länge så går det ett larm att någonting kan ha hänt här och då kommer det en person och gör tillsyn medans att är allt som det ska och någon knackar på och går in och tittar. Risken att den här personen vaknar är ju när sköterskan stänger dörren och går därifrån. Så man stör ju mer och man skadar alltså ... tänk dig själv att vakna upp och det står främmande människor och tittar på dig, alltså det måste ju vara fruktansvärt.

Och man har annan teknik, jag tänker toalettstolar. Det här har jag också hört andra prata om att om hemtjänsten fungerar som ja; Men det här är den enda sociala kontakten jag har, då kanske det inte är när jag ska gå på toaletten för då vill jag klara mig själv. Så en hög och sänkbar stol kanske skulle hjälpa mig bättre än att det kommer en tjugotvåring som är pigg och glad. Då vill jag ju hellre sitta och göra mitt digitala inköp tillsammans med den här hemtjänstpersonalen där jag dessutom själv kan bestämma vad jag handlar, vilka ersättningsvaror och så vidare och jag får hjälp och stöd med det här så att välfärdsteknik och digitala stöd är ju egentligen för att bevara integritet och bevara självständighet. Att jag inte ska vara beroende av andra och den tid som jag vill ha liksom socialt det finns det ju också mer digitala stöd.

Ja vi pratade om resor förut, att vi kanske inte reser lika mycket. Nej, men vi kan ändå ha videosamtal både med anhöriga tillsammans med sjuksköterskan och så vidare så att jag tror att vi kan spara in både resor. Det sparar både på miljön och ekonomin, och vi räcker till, till flera om vi minskar antalet resor.

Katarina

Och det är väl det vi trycker på i strategin också. Just det här digitalt först, fysiskt när det behövs att lyfta fram att det faktiskt finns andra verktyg än bara de här fysiska eller analoga arbetssätten. Här ger vi också en möjlighet till ytterligare redskap. Men det är ju inte ett måste utan man har också möjlighet att delta i de här besluten. Tänker mig som invånare och patient eller anhörig.

Lena

Själva strategidokumentet det har ju vi på FoU i Sörmlands hemsida, så det kan vi lägga en länk till. Men om man vill veta mer om digitalisering eller arbetet med det, har ni några förslag på var man kan hitta det?

Carl

Ja man får ju väldigt gärna kontakta oss, tänker jag. Det är väl jätteviktigt om vi nu har tagit fram ett strategidokument då vill vi ju ha en dialog kring det, om man har frågor kring hur man ska hantera det och så. Vi har redan nämnt det, men tanken är att vi ska göra en liten turné och också samordnade det med Nära vård-projektet där min kollega Matilda Gränsmark, då samordnar det projektet. Så från hösten så tänker vi att vi kanske ska göra en gemensam insats där.

Johanna

Jag tänker om det handlar om digitalisering. Ofta finns det ju på kommunernas hemsidor, lite grann vad man erbjuder i form av välfärdsteknik och kanske hur man surfar säkert och ja, lite sådana saker.

Katarina

Det finns ju något som kallas för Dela Digitalt för att få mer kunskap kring digitalisering och vad som pågår. Men vi hör ju också flera myndigheter som arbetar med de här frågorna som rör både dig som invånare, men kanske också specifikt till de olika sektorerna. Hos SKR finns det ju bra information, det vill säga Sveriges kommuner och regioner. Vi har också vår myndighet för digitalisering DIGI som också pratar om tillgänglighet. Vi har något som kallas för Inera som tillhandahåller många utav våra tjänster som du som invånare nyttjar idag, men också verksamheterna.

Carl

Ehälsomyndigheten.

Katarina

Ehälsomyndigheten, regeringen. Så ut och surfa tänker jag mig.

Johanna

Ja precis för det här är ju liksom själva digitaliseringen, verksamhetsutveckling med stöd av teknik. Men på kommunernas hemsidor så finns det också. Vad är det för välfärdsteknik vi erbjuder? Det kanske ser lite olika ut. En del har infört då ja, men läkemedelsrobotar till exempel eller digitala inköp eller vad det nu är för någonting. Men på kommunernas hemsidor kan man också läsa lite mer om vad det finns för tillgängliga digitala stöd ja; Trygghetslarm, natttillsyn och så vidare, finns det.

Katarina

Och ett annat viktigt område när det gäller digitalisering är ju ja, men forskningen kring det. Vad ger det för effekter och vad finns det för evidens för att nyttja olika verktyg? Och här vill jag också poängtera att det finns en rad olika universitet och högskolor i landet som faktiskt har tagit sig an det här området och påbörjat en hel del forskning. Så där skulle jag också rekommendera att kolla på de olika universiteten och högskolorna. Det finns en rad olika, både seminarier men också rapporter och annat material som kan vara läsvärt helt enkelt.

Carl

Eller rent av FoU i Sörmland då kanske?

Jag ska bara vilja tillägga det, att det finns ju som har nämnts då en mängd olika informationskanaler och organisationer och myndigheter som jobbar med digitaliseringsfrågor. Så det råder inte någon brist på information. Det råder brist på kanske är samordning och styrning från ett nationellt plan. Vi ska inte gå in för mycket på det, men jag tänker att motsvarande det arbete vi har gjort i Sörmland det skulle jag gärna se på nationell nivå också.

Lena

Ja känner ni er nöjda eller är det något annat ni vill tillägga?

Katarina

Ja, men kanske bara ett stort tack till alla som har deltagit. Det är ju inte bara vi här i rummet som har bidragit till det här.

Carl

Verkligen inte.

Johanna

Och tack och bra jobbat tillsammans under din ledning, Carl!

Lena

Då fortsätter vi tackandet, så säger jag, tack till er som har varit med i den här podden.

Alla

Tack tack så mycket!

Lena

Och till dig som har lyssnat så vill jag förstås säga tack för att du har lyssnat och hoppas att du har en toppenfin dag. Hej då!

Poddmusik